

Debatten om Ukraina fortsätter

Innehåll

Introduktion.....	1
Peter Widén: Kriget och dödandet måste få ett slut!.....	3
Jan Czajkowski: Fredskämparna som inget lärt.....	6
Jan Czajkowski: Ukrainadebatten avslutad?.....	8

Introduktion

En demokrat kan inte förbli en demokrat (ännu mindre en proletär demokrat) om han inte systematiskt förespråkar ... nationernas ”självbestämmande”. (Lenin i *Nationalliberalismen och nationernas självbestämmanderätt*, 20 december 1913)¹

Socialistisk Politik (SP) intar en hållning i Ukraina-kriget som skiljer sig från Fjärde Internationalens (FI), den internationella organisation som SP är medlem i.² Därför är det inte så underligt att det i och kring SP finns många som stödjer FI:s linje och är kritiska mot SPs dito. En som konsekvent kritiserat SP-linjen är *Jan Czajkowski* (JC). Denna gång är utgångspunkten en artikel av SP:aren *Peter Widén* (PW) i nättidningen *eFOLKET*.

JC påpekar att PW blundar för viktiga fakta som talar emot Ryssland – såsom Putin-regimens klart uttalade expansionistiska strävanden – samtidigt som han blåser upp sådant som talar emot Ukraina – såsom existensen av nazistiska krafter. Det senare exemplifierar PW med den 2014 bildade Azovbataljonen, medan han sopar under mattan den betydligt större paramilitära Wagnergruppen, som fått allt större betydelse på den ryska sidan.³

Tyvärr måste undertecknad konstatera att PW är faktamässigt dåligt uppdaterad. Det mesta av hans historieskrivning har fastnat kring året 2014, då det i Ukraina ägde rum ett massuppror (”Majdanupproret”) som ledde till att den sittande prorske presidenten Janukovyjtj såg sig tvungen att fly till Ryssland.⁴ I linje med den ryska propagandabilden betecknar PW detta som en statskupp, där nazister spelade stor (avgörande?) roll. Och här dyker återigen Azovbataljonen upp som gubben ur lådan – i själva verket ägnar PW nästan halva sin artikel åt denna organisation som efter 2014, och i synnerhet under det aktuella kriget, haft en marginell roll.⁵ Om det krig som ryssarna började i februari 2014 i östra Ukraina (med annekteringen av Krim och uppvigling till uppror i Donetsk och Luhansk) har han däremot mycket litet att säga, för att inte tala om det storkrig som Ryssland inledde i februari 2022 med invasionen av Ukraina.

¹ På engelska: [National-Liberalism and the Right of Nations to Self-Determination](#)

² [Nej till Putins invasion av Ukraina! Stöd det ukrainska motståndet!](#) (Uttalande från Fjärde internationalens byrå, mars 2022) [Upprop och resolutioner om Ukraina-kriget](#) (juni 2022). Lästipsen allra sist innehåller fler texter från FI.

³ Wagnergruppen har en lång historia bakom sig i östra Ukraina, men har även verkat i Syrien och i en rad afrikanska länder, dvs har deltagit i en lång rad konflikter. Om detta se den utmärkta SVT-dokumentären <https://www.svtplay.se/video/35369813/wagnergruppen-putins-hemliga-legosoldater?id=e6YV7Bm> I Ukraina organiserar Wagnergruppen 10 000-tals soldater och ansvarar för viktiga frontavsnitt, i synnerhet har man inriktat sig på att inta staden Bachmut med omgivning (något som dock hittills misslyckats). Under senaste halvåret har Wagnergruppen till stor del rekryterat långtidsdömda fångar från ryska fångelser, med löfte att de ska benådas om de överlever. Det rapporteras att ett mycket stort antal av dem har fått sätta livet till.

⁴ Svenska Wikipedia har en läsvärd artikel om [Viktor Janukovyjtj](#).

⁵ Om Azov-bataljonen och dess bakgrund: Artikeln ”Hur stor betydelse har Azovbataljonen” i [Ukraina 10 mars 2022: Forskare: Azov har ingen makt \(ETC\)](#) och [Brunsmetningen av Azov passar Kremles syften \(Kvartal\)](#).

När det gäller det aktuella kriget målar PW upp ett scenario där Ryssland och Ukraina i flera avseenden är lika goda kålsupare. Han tar förvisso i ord avstånd från den ryska invasionen, men går inte närmare in på det, utan anser tydligen att det är viktigare att framhålla att *båda* regimerna är reaktionära, arbetarfientliga, korrupta osv – dvs att det handlar om en ”konflikt mellan två reaktionära borgerliga sidor”.⁶ Men kriget handlar inte främst om regimerna i de två länderna, utan om att Ukraina har utsatts för en ytterst bestialisk rysk aggression, där de ukrainska massorna är det främsta offret. När PW framställer kriget som en konflikt mellan två ”reaktionära borgerliga sidor”, så jämnställer han i själva verket bödeln och offret. Varför? Jag kan bara tolka detta som att han vill att läsaren ska dra slutsatsen att det är fel att aktivt stödja Ukraina i dess kamp för sin existens – han nämner inte ens det uppenbara faktum att Ukraina kämpar för sitt nationella självbestämmande mot en yttre angripare som vill förrinta landet. Slutsatsen att PW anser att nationellt självbestämmande är oväsentligt i sammanhanget ligger nära till hands.

Ännu allvarligare är att PW förtiger krigets verklighet. Han säger inget om terrorbombningar av civila, massvåldtåkt, tortyrkammare, kidnappningar av ukrainska barn, omfattande stölder ... krigsförbrytelser som enbart utförts av ryska sidan – Ukraina har *inte* invaderat Ryssland, *inte* utfört omfattande terrorbombningar osv. Kort sagt: PW blundar för krigets karaktär och den enorma mängd krigsbrott som Ryssland begått i Ukraina.⁷

PW berör heller inte de långtgående ryska planerna på att krossa Ukraina och återupprätta Stor-ryssland, något som ryska massmedia ständigt och i olika former upprepat.⁸ För de som är intresserade av detta, så finns Youtube-kanaler som nära följer och redovisar hur rysk TV, ibland på ett utomordentligt grovt sätt framfört sådana idéer.⁹

Och så allra sist: PW säger att det finns tre olika linjer i Ukraina-frågan. Den tredje av dessa (som han själv stödjer) placerar han mellan de två övriga och betecknar som ”marxistisk”. Jag är övertygad om att anhängarna till de andra två linjerna inte håller med. Dessutom är indelningen som sådan ganska godtycklig.¹⁰

Jag ska här inte kommentera mer av PW:s artikel, utan överlåter det åt JC. Däremot har jag tillfogat noter som ger mer på kött på benen när det gäller vissa påståenden och fakta. Och efter JC:s artikel följer en kommentar (av JC) till det meningsutbyte som ägde rum mellan JC och redaktionen för *eFOLKET*, som vägrade publicera JC:s svar till PW:s artikel.

Martin Fahlgren

⁶ Putins Ryssland har under de senaste åren genomgått en reaktionär utveckling och är idag en autokrati med fascistiska inslag där Putin samlat makten i sina händer. Även i dessa avseenden är dagens Ryssland betydligt värre än Ukraina. Se särskilt not 8 nedan och flera av noterna längre fram.

⁷ En av de första massakrerna som fick stor uppmärksamhet var den i Butja. Artikeln [Massakern i Butja. Några saker som talar emot rysk propaganda](#) från början av april 2022 är en ganska tidig rapport om detta (mängder med rapporter har kommit sedan dess). Den är intressant bl a för att den även synar de ryska försöken att bortförklara detta krigsbrott. I detta sammanhang bör det påpekas att Moskva fortfarande ofta förnekar vissa anklagelser om krigsbrott, men man lägger inte längre några större vikt vid detta och faktiskt förekommer det även inslag i rysk TV som försvarar terror och mord i Ukraina.

⁸ Se t ex Putin: [Om den historiska enheten mellan ryssar och ukrainare](#) (artikel från juli 2021); [Vart går Ryssland? Olycksbådande ideologiska tendenser](#) (artiklar ur internationell press, april 2022); [En rysk plan för folkmord på Ukrainas folk](#) (ryska artikel, april 2022)

⁹ Se t ex den ryske videobloggaren Roman Abalins (pseud. NFKRZ) YouTube-kanal, där han ofta kommenterar uttalanden i rysk TV: <https://www.youtube.com/channel/UC19xLluI7dG093Gmw57BhHw/join>.

För den som vill ta del av ryska TV-inslag utan kommentarer, finns ”Insights from Ukraine and Russia” (med textning på engelska): https://www.youtube.com/channel/UCPzy5fPr7RDpw_vLSPMHMgQ/videos

¹⁰ Se Achain Vanaik: [Vänsterns splittring i Ukraina-frågan](#), som urskiljer 4 olika linjer.

Äldre debatter med Jan Czajkowski:

[Debatt om Ukraina-kriget i Internationalen](#) (mars 2022)

[Socialistisk Politik och Ukraina – debatt](#)

[Debatt om Ukraina-frågan och Socialistisk Politik](#)

Peter Widén: Kriget och dödandet måste få ett slut!

eFOLKET 7/1 2022

För vänstern kan det när det gäller kriget i Ukraina inte handla om att se det som konflikt mellan en "ond och en god" sida. Det handlar i stället i grunden om en konflikt mellan två reaktionära borgerliga sidor, som båda utan att tveka använder massdödande för att främja sin sak. Vänstern måste istället ge krigsmotståndet i alla länder sitt stöd, och verka för ett slut på krigshandlingarna. Detta menar Peter Widén, som skrivit debattinlägget nedan.

Det är nu snart ett år sedan ryska trupper gick till storskaligt anfall mot Ukraina. Kriget har inneburit stort lidande och förstörelse. Tiotusentals har dödats.

Kriget har också blivit en test för den socialistiska vänstern världen över. Har man förmått ta en ställning som motsvarar de ukrainska och ryska arbetarnas verkliga intressen? Och den internationella arbetarklassens intressen?

Svaret är att delar av den socialistiska vänstern har gjort det. I Sverige främst representerad av Socialistisk Politik.

Men tyvärr måste man konstatera att precis som i Syrien-kriget har två riktningar intagit diametralt motsatta men lika katastrofala positioner.

Delar av vänstern som ser konflikten som en kamp mellan NATO-blocket och Ryssland understryker att NATO är den aggressiva parten som drivit fram konflikten genom att hela tiden värva nya medlemmar och omringa Ryssland. Ukraina blir för dem ett krigande ombud för NATO. En slutsats som en del av denna del av vänstern dragit har varit att i praktiken ställning för Ryssland i kriget.

Man tar också fasta på att stärka högerextrema, rasistiska och till och med nazi-influerade organisationer kom att dominera efter Majdankuppen 2014.¹¹ Den mest kända var Azov-bataljonen. Vänsterorganisationer fick sina lokaler sönderslagna och blev i praktiken jagade under jorden.

Man pekar också på att lagar stiftades som berövade den ryskspråkiga delen av befolkningen språkliga rättigheter.

Den andra riktningen ser Ryssland som en oprovocerad angripare och ger förbehållslöst stöd till den Ukrainska sidan. Man bejakar NATO:s vapenleveranser och förkastar den ryska sidans påstående om nazistiska krafter i Ukraina. Man kan erkänna att det fanns nazistiska krafter, bland annat inom Azov-bataljonen, men menar att när denna inkorporerades i den reguljära ukrainska krigsmakten så försvann på något sätt nazisympatierna.¹²

Det gemensamma för dessa två riktningar, som båda hamnar snett, är att de tenderar att bli stödtrupper åt kapitalistiska och imperialistiska krafter. Den ena blir NATO-blockets

¹¹ Benämningen "Maidankuppen" visar att PW åtminstone delvis har svält den ryska versionen av Majdan-upproret, som framställer störtandet av Janukovitj som en av USA stödd statskupp. Men det var ingen statskupp, utan ett massivt folkligt uppror. Jag har tidigare tagit upp denna fråga, bl a i [Med historien som fiende – ordföranden i Sveriges Fredsråd](#) (maj 2022).

¹² Den "andra riktningen" är (litet förenklat) den linje som Fjärde internationalen står för, dvs man är för att Ukraina ska få tillgång till vapen så att man kan försvara sig mot den ryska aggressionen.

”vänsterflank”, den andra blir understödjare av den ryska imperialismen. Samma mönster som i Syrienkriget alltså.

Men det finns som tur är en tredje riktning inom vänstern, vi kan kalla den den marxistiska. I Sverige som sagt främst företrädd av organisationen Socialistisk Politik och organisationens veckotidning *Internationalen*.

Denna riktning konstaterar att de båda andra förvisso pekar på realiteter, men förminskar det som inte passar in i deras scheman och blåser upp det som passar dem.¹³

Det är riktigt att det fanns (och finns) högerextrema och pronazistiska krafter på den ukrainska sidan. Men det finns det också på den ryska. Liksom högerextrema nationalistiska ideologer med starkt inflytande inom samhällstoppen.¹⁴

Det är sant att NATO hela tiden pressat på men det kan inte urskulda det ryska angreppet. Putinregimen är ansvarig för att detta konkreta krig startades. Och startades med imperialistiska ambitioner.¹⁵

Putin använder förtrycket mot den rysktalande som ett argument för sin invasion. Det är sant att man direkt efter Maidankuppen stiftade lagar och genomförde en politik som drev de rysktalande till att etablera sina separata områden. Den ukrainska regeringen hade åtta år på sej att lösa denna fråga. Inte speciellt svårt om viljan hade funnits. Men den fanns inte hos den Ukrainska regeringen som hela tiden såg stödet från väst, inte demokratiska överenskommelser med den rysktalande delen av befolkningen, som lösningen.

Den marxistiska riktningen pekar också på hur Zelenskyj-regeringen lagt fram långtgående antifackliga lagar och nu i dagarna också ett lagförslag med syfte att starkt begränsa pressfriheten. Regimen är borgerligt nationalistisk och inget som socialistiska arbetarorganisationer kan stöda.

Answarets för att kriget startade vilar trots detta på Putinregimen. Det är ett ryskt anfallskrig. Men alltså inte enbart. Verkligheten är som alltid komplicerad och sammansatt. Det är nämligen också sant att NATO medvetet, trots löften om motsatsen, hela tiden pressat på och förflyttat sina gränser. Skulle USA acceptera ett Mexiko i militärallians med Ryssland? Att ställa frågan är att besvara den.

NATO vill nu maximalt försvaga Ryssland. Med sanktioner och genom vapenleveranser. Därför är kriget inte enbart ett ryskt anfallskrig och ett ukrainskt försvarskrig. Det är också ett proxykrig där USA och NATO använder Ukraina. Samtidigt som det är ett imperialistiskt krig från Rysslands sida, med syfte att vinna kontroll i Ukraina.

¹³ Det faktum att PW, när han talar om den ”tredje riktningen” (som han själv stöder), inte med ett enda ord berör vapenstöd till Ukraina, kan jag enbart tolka som att han är emot det, dvs han är emot att Ukraina ska få hjälp att försvara sig, men undviker att säga det öppet (förmodligen för att det av många skulle betraktas som för magstarkt). Att inte klart ta ställning för Ukrainas rätt att försvara sig (till det behövs vapen) är liktydigt med att gå Putins ärenden, för utan vapen är Ukrainas öde beseglat, Putin vinner! I lästipsen allra sist nedan finns flera texter som på olika sätt redovisar och argumenterar för Fjärde internationalens ståndpunkt i kriget.

¹⁴ Det är riktigt att det finns flera inflytelserika högerextremistiska (fascistiska) ideologer på den ryska sidan – ett välkänt namn är Aleksandr Dugin – men i kretsen kring Putin finns många fler än i Ukraina, se not 8 ovan (särskilt samlingen ”Vart går Ryssland...”). Å andra sidan: Vilka idag levande inflytelserika fascistiska ideologer på den ukrainska sidan kan PW peka på? Jag tvivlar på att han känner till någon överhuvudtaget.

¹⁵ Det är riktigt att det ryska angreppet ”startades med imperialistiska ambitioner”. Och de har inte övergivits, utan ligger fast. Som det ser ut nu är det är endast genom att Ryssland inser att man inte kan segra, som detta kan ändras.

För att inte göra denna artikel alltför lång vill jag nu koncentrera mej på frågan om existensen eller icke existensen av pro-nazistiska krafter på den ukrainska sidan. Detta har ju varit och är en het stridsfråga i debatten.¹⁶

Den ena riktningen (den ensidigt antivästliga) blåser enligt mej upp fenomenet och närmast sväljer Putins bild av en nazidominerad ukrainsk administration. Den andra sidan (den ensidigt antiryska) förnekar nazifaran, åtminstone som ett idag existerande fenomen.

I dagarna besöks Israel och israeliska politiker och militärer av två inflytelserika ukrainska högerextremister: Illia Samoilenko underrättelseofficer inom Azov-regementet och Yulia Fedsjuk, maka till en nu av Ryssland fängslad Azov-medlem. Hon har själv en historia av aktiv högerextremism.

Illienko hyllar sina israeliska värdar. "Israel värdesätter frihet, styrka och heder. Det är samma saker som vi också hyllar" sa han i en intervju med tidningen Haaretz. Illienko betonade att "han ser Israel och Ukraina varande på samma sida, nämligen den civiliserade världen, i kamp mot den ociviliserade sidan". Han poängterade att "Vi har blomstrande och vacker civilisation, dom har medeltida grottmänniskor".

Med "dom" menade han uppenbarligen palestinier och ryssar. Rasismen är fortfarande levande men nu har judarna tydligen bytts ut mot palestinier och ryssar som Azov-aktivisternas "undermänniskor". 2014 slog Azovbataljonens grundare Andrey Biletsky fast: "Vår nations historiska mission i denna kritiska tid är att leda den vita rasen i det slutliga korståget för överlevnad. Ett korståg mot de semitiska undermänniskorna".

Men Azov-medlemmarna liksom de israeliska makthavarna verkar vara flexibla när det gäller allierade liksom när det gäller hatobjekt.

Yulia Fedsjuk var tidigare medarbetare i Azov-regementets publiceringsverksamhet. Där var hon med om att trycka upp texter av den under andra världskriget aktive rumänske nazisten Codreanu. Hans härjningar fick till och med de tyska ockupationsmyndigheterna att reagera. Bland annat föste han samman Bukarests judiska befolkning och hängde dom på slaktkrokar i stadens slakteri. Man undrar om inte judarna trots allt fortfarande är måltavlor i Azov-folkets framtidsplaner.

De två ukrainarna fick också träffa representanter för Israels Arbetarparti, som ju medverkat i den nu i dagarna avgångna regeringen. Det är bara tre år sedan som Azovbataljonen av israeliska lobbygrupper stämplades som pro-nazister. Nu har de blivit samarbetspartners. Den ny-tillträdde israeliska extremhögerregeringen lär inte ha några problem med att tillsammans med Azovregementets representanter stämpla palestinerna som undermänniskor.

Den socialistiska vänstern måste nu samlas runt en antiimperialistisk politik. I kamp mot USA, Ryssland, Storbritannien, NATO, Kina och E.U. Vänstern måste vägra att vara en svans till den ena eller andra fraktionen av borgarklassen. Vägen framåt heter oberoende arbetarklasspolitik.

---

¹⁶ Givetvis finns det högerextremister i Ukraina, inklusive nazister, men att som PW blåsa upp nazifaran är att göra en höna av en fjäder. Den ukrainska högerextremismen är ingen betydande politisk kraft (i senaste valet fick högerextremisterna sammanlagt bara drygt 2% av rösterna). Men det som gör PWs argumentation särskilt vilseledande är att han inte går närmare in på de högerextrema och pronazistiska krafterna i Ryssland. I själva verket har högerextremismen och fascismen en mycket starkare ställning i Ryssland än i Ukraina. Och det värsta är att Putin-regimen som sådan är högerextremistisk, med många fascistiska drag, t ex är demokratiska rättigheter kraftigt beskurna, massmedia censurerade och fascistiska ideologer har länge haft regimens öra. Putin & Co har dessutom öppet uttalat att man är ute efter att återupprätta Storryssland – detta behandlas bl a i artikelsamlingen [Vart går Ryssland? Olycksbådande ideologiska tendenser](#). Se även min inledning ovan, och noterna 6-9, där jag tar upp andra aspekter av detta problem.

Ryska och Ukrainska arbetarorganisationer och krigsmotståndare måste räcka varandra händerna.¹⁷ Målsättningen måste vara att få slut, på kriget och att få bort Putin-regimen. Men organisationer, som det i Sverige verksamma Nordic Ukraine Forum, går i motsatt riktning. Dom stämplar alla ryssar som ansvariga för kriget och motarbetar att ryssar som inte vill delta i kriget ska få komma till Sverige. De uppmanar alla organisationer att vägra delta i möten där den ryske, nu landsflyktige, socialisten och Putinmotståndaren Aleksej Sachnin är närvarande. Jag kan bara själv konstatera att vi som står för fred och internationell arbetarsolidaritet måste undvika alla sammanhang där borgerliga nationalisterna som Nordic Ukraine Forum är närvarande.

Jan Czajkowski: Fredskämparna som inget lärt

Facebook: Ukraina-solidaritet 8/1

*Peter Widén, en av ledarna för Socialistisk Politik, har just publicerat en ledare på nättidningen eFolket där han fortsätter den svartmålning av Ukraina som han under det gångna året även bedrivit i SP:s tidning Internationalen. Jag har skickat följande svar till eFolket.*¹⁸

Peter Widéns inlägg i eFOLKET ("Kriget och dödandet måste få ett slut!" – se ovan) är sorgligt. Vad har han lärt sig av det gångna årets krig mot Ukraina? Har han gjort något för ta in de fakta som man kan hitta i överflöd i tidningar, i aktuella böcker och på nätet?

Att som Widén fortsätta att tjata om ukrainska nazister, när den ryska statsmakten undan för undan blivit allt tydligare fascistisk, är i praktiken att ställa sig bakom det ryska propagandakriget mot Ukraina. Man kan alltid diskutera olika definitioner av fascismen, men den som inte uppfattat hur det demokratiska utrymmet helt har försvunnit i Ryssland sedan krigets början måste vara både blind och döv för all vettig nyhetsrapportering.

Widén borde ställa sig frågan vilka ukrainska högerextrema attacker han över huvud taget sett sedan det ryska fullskaliga angreppskrigets början. De högerextrema är marginaliserade sedan flera år tillbaka, och de som fortfarande är aktiva är lyckligtvis i de flesta fall upptagna av att slåss mot den ryska invasionen. På vilket sätt har ukrainska nazister hotat exempelvis landets viktigaste vänsterorganisation Sotsialnyi Ruch under det gångna året? Widén hänvisar hela tiden tillbaka till 2014, men har inga konkreta exempel från de senaste åren att komma med. Att två ukrainska medborgare som Widén säger är högerextremister blir inbjudna till Israel kan knappast vara speciellt uppseendeväckande. Det borde även vara känt för Widén att Israel hittills helt har vägrat att stötta Ukraina i kriget.

I Ukraina fick högerextrema och fascistiska partier ungefär två procent av rösterna i de senaste valen 2019. De har inget inflytande över regeringspolitiken. I Sverige fick motsvarande partier tio gånger så många röster i höstens val till riksdagen. Och här utgör de en del av regeringsunderlaget. Om Putin skulle ockupera Gotland med argument att den svenska NATO-anslutningen hotar Ryssland och hänvisa till att Sverige har en fascistisk regering, då skulle han faktiskt ligga närmare sanningen än när han använder samma argument om Ukraina. Hur skulle Peter Widén då ta ställning? Det förtjänar att än en gång upprepas att NATO inte hade några planer på att acceptera Ukraina som medlem innan invasionen inleddes.

Widén skriver: "Putin använder förtrycket mot den rysktalande som ett argument för sin invasion. Det är sant att man direkt efter Maidankuppen stiftade lagar och genomförde en politik som drev de rysktalande till att etablera sina separata områden. Den ukrainska

¹⁷ Det finns redan sådana initiativ, se t ex uttalandet [Mot den ryska imperialismen](#). Men de faller uppenbarligen inte PW i smaken.

¹⁸ eFOLKET refuserade svaret. Meningsutbytet mellan redaktionen och Jan återges efter artikeln nedan.

regeringen hade åtta år på sej att lösa denna fråga. Inte speciellt svårt om viljan hade funnits. Men den fanns inte hos den Ukrainska regeringen som hela tiden såg stödet från väst, inte demokratiska överenskommelser med den rysktalande delen av befolkningen, som lösningen.”

Widén verkar ha glömt att under dessa åtta år förde ryskukrainska separatister tillsammans med ryska styrkor och ryska vapen ett lågintensivt krig i östra Ukraina, efter att Ryssland helt annekterat Krim i strid med alla folkrättsliga principer.

Den svenska regeringen har haft hundratals år på sig för att säkra samernas rättigheter i norra Sverige. Trots detta får renskötande samer fortfarande inte rätt till sina traditionella betesmarker närhelst deras rättigheter kommer i konflikt med gruvnäringen. Kanske ännu ett skäl till att en rysk invasion av Sverige vore om inte acceptabel så i alla fall förståelig för Widén?

Det fanns en stor misstänksamhet mot den ukrainska regeringen bland rysktalande i öst efter Majdandemonstrationerna 2014, men det är i huvudsak en myt att det ryska språket undertryckts.

I februari 2014 röstade det ukrainska parlamentet med knapp marginal för att återinföra ukrainska som enda nationella språk på alla nivåer. Detta beslut blev dock inte genomfört. Ryska har fortfarande status som regionalt språk i de 13 av Ukrainas 27 oblast där rysktalande utgör minst tio procent av befolkningen.

Efter Rysslands fullskaliga angrepp i februari är det många ukrainska hem där man tidigare pratat ryska där man nu övergår till ukrainska. Inte för att man riskerar att drabbas av förföljelse av ukrainska myndigheter, utan därför att det för många blivit motbjudande att ens privat uttrycka sig på ockupationsmaktens språk. Den ryska terrorn och folkmordspolitiken mot civilbefolkningen innebär säkerligen att kulturella yttringar som förknippas med Ryssland kommer att uppfattas som frånstötande av folkmajoriteten i Ukraina under många år framöver, även efter ett eventuellt fredsavtal.

Jag vet inte om Widén föraktar de européer som efter andra världskriget tog av avstånd från den tyska kulturen och vägrade använda det tyska språket. Men de som fått sin familj utplånad av nazisterna kanske inte alltid hade samma storsinta överseende som Widén skulle ha haft i deras kläder.

Det är talande att Widén talar om Majdan som en ”kupp”. Det är det ryska narrativet. Majdandemonstrationerna var en folklig manifestation och pågick under åtta månader. Den resulterade i februari 2014 i en massaker på ett hundratal demonstranter utförda av inrikesministeriets styrka Berkut. Att det är välkänt att högerextrema grupper kom att spela en viktig roll på Majdan förändrar inte den i grunden folkliga karaktären på resningen. President Janukovyč flydde till slut landet med miljarder som han stulit från befolkningen och nya val hölls som förde Petro Porosjenko till presidentmakten. Varför var detta en kupp?

Widén fortsätter: "Det är sant att NATO hela tiden pressat på men det kan inte urskulda det ryska angreppet. Putinregimen är ansvarig för att detta konkreta krig startades. Och startades med imperialistiska ambitioner. (...) Det är nämligen också sant att NATO medvetet, trots löften om motsatsen, hela tiden pressat på och förflyttat sina gränser"

Hur har NATO ”hela tiden pressat på”? NATO:s utvidgning upphörde i princip nästan 20 år före krigets början, efter att de östeuropeiska länder som sedan andra världskriget levte under sovjetiskt förtryck krävt att få skydd i NATO:s allians.¹⁹ Under de åtta år som Rysslands låg-

¹⁹ Nato-utvidgningen österut skedde i 2 omgångar, först 1999 (Polen, Tjeckien och Ungern) och sedan 2002 (Bulgarien, Estland, Lettland, Litauen, Rumänien, Slovakien och Slovenien). Sedan dess har inget land anslutits. Men som knappast någon har kunnat undgå att notera, så har nu även både Finland och Sverige ansökt om Nato-

intensiva krig i östra Ukraina pågick var vapenleveranserna till Ukraina mycket begränsade. USA och NATO var, speciellt under Trumps presidentperiod, mycket lite intresserade av att hjälpa Ukraina till ett avgörande i de östra provinserna.

Det är betecknande att Widén pratar om Putins "imperialistiska ambitioner" men inte nämner något om hur Putin mycket tydligt klargjort att Ukraina, enligt den essä som han publicerade sommaren 2021, för evigt är en del av Ryssland och aldrig borde ha fått sin självständighet, och att målet är att utplåna den ukrainska identiteten och kulturen²⁰ – vilket var och en som följt nyhetsrapporteringen om den ryska folkordspolitiken kunnat konstatera är verklighet. Men denna bit passar inte in i Widéns pussel. Putin kan väl inte mena detta på allvar – precis som Hitlers Mein Kampf väl bara var på låtsas? Det är väl också därför som referenser till den typen av uttalanden varit märkbart frånvarande i Internationalens rapportering om kriget.

Att Zelenskyjs regering är nyliberal och drivit igenom antifackliga lagar är något som det europeiska solidaritetsnätverket med Ukraina, ENSU, tillsammans med den viktigaste ukrainska vänsterorganisationen Sotsialnyi Ruch haft som en av sina huvudkampanjer att försöka stoppa under det gångna året.²¹

Widén tar kraftigt avstånd från den ukrainska exilorganisationen Nordic Ukraine Forum. Jag är medlem i den organisationen och får deras mejlutskick varje vecka, men jag har aldrig sett dem uttala sig om exilryssen Aleksej Sachnin. Varifrån får Widén den informationen? Inte heller har jag sett något uttalande från NUF som "stämplar alla ryssar som ansvariga för kriget".

Men jag skulle gärna vilja se något uttalande från Aleksej Sachnin där han inte bara går emot Rysslands krig, utan även uttalar sitt stöd för Ukrainas kamp för oberoende. Finns det något sådant skrivet av honom? Knappast. I så fall hade han väl inte varit välkommen till den ökända "Folk och Fred"-konferensen som ägde rum i trettonhelgen – och som Internationalen skamlöst gjort reklam för.

Jan Czajkowski: Ukrainadebatten avslutad?

Facebook: Ukraina-solidaritet 21/1

För två veckor sedan publicerade jag en replik på Ukraina-Solidaritet till en ledare som Peter Widén skrivit på nättidningen eFolket om Ukraina. [återges ovan]

Jag hade alldeles innan skickat in samma text till eFolkets debattsidor.

I förrgår hörde jag åter av mig till eFolket:

Det har gått en tid sedan jag mejlade eFolket med mitt debattinlägg, men hittills verkar det inte ha dykt upp i era spalter. Kanske har jag missförstått något? 'Debatt' kanske bara är för dem som tycker lika?

Igår fick jag svar:

Din mening har du redan fått publicerad i bland annat *Flamman*, och den överensstämmer dessutom med det som i den militaristiska propagandan väller över oss dygnet runt i borgarmedierna och public-service-kanalerna.

Så du behöver inte vara orolig. Våra läsare är minst sagt bekanta med det som du framför.

---

medlemskap – detta föranlett av den ryska invasionen av Ukraina.

²⁰ Syftar på Putins artikel [Om den historiska enheten mellan ryssar och ukrainare](#) (juli 2021)

²¹ Se: [Sotsialnyi Ruch: Återblick på Ukraina 2022](#)

Den debatt vi är intresserade av att publicera är en debatt som rör sig inom ramarna för internationalism, humanism och arbetarrörelsens värderingar.

Vi kommer inte att publicera din text.

Med vänlig hälsning,
Tomas Widén

Detta korta svar är enligt min mening intressant ur flera aspekter. Widén förutsätter att eFolkets läsare redan är bekanta med de ståndpunkter som jag framför. Han anser därför att ett ifrågasättande av hans brors åsikter är helt överflödigt, att den som kritiserar inlägget bara upprepar vad som är allmängods i vanliga medier.

Själv tycker jag att Peter Widéns artikel är sorglig eftersom han egentligen bara upprepar vad han redan skrivit i Internationalen tidigt i våras. Utvecklingen av kriget i Ukraina sedan dess intresserar honom uppenbarligen inte. Han verkar inte heller ha fördjupat sina kunskaper kring den historiska bakgrunden, utan upprepar bara vad jag menar egentligen är Putins narrativ.

Trots detta anser jag att hans påståenden måste bemötas. Även om bröderna Widén anser att eFolkets läsekrets är immun mot sakargument som ifrågasätter den bild som de målar upp, så tror inte jag att det stämmer. Även de som vacklar på frågan om hur man ska ta ställning till kriget är enligt min mening värda att fortsätta diskutera med. Men i likhet med Internationals redaktion anser eFolket att ”debatten är avslutad”, att allt som kan anföras emot deras egen bild av kriget redan är sagt, att kritiska frågor inte längre är välkomna.

Tomas Widén anser att den enda debatt som är välkommen i hans nätforum är den som ”rör sig inom ramarna för internationalism, humanism och arbetarrörelsens värderingar.” Det betyder alltså i praktiken att han utesluter dem som är för ett villkorslöst stöd till Ukraina. Med andra ord, det som samtliga svenska riksdagspartier, inklusive Vänsterpartiet, åtminstone i ord tagit ställning för. Och som en bred folkmajoritet ställer sig bakom.

Widén är därmed inte heller intresserad av en debatt med den ukrainska vänstern, som han rimligen måste anse inte lever upp till hans kriterier. Inte heller vill han diskutera exempelvis med Fjärde Internationalen, den internationella organisation som Socialistisk Politik tillhör, och som till skillnad från SP tagit klar ställning för Ukraina i kriget.

Så i praktiken verkar Widén anse att de enda som befinner sig inom hans värderingsramar är en del mindre vänstergrupper, oftast med stalinistisk bakgrund.²² Samt kanske vissa radikal-pacifistiska delar av fredsrörelsen. Eller också är han helt enkelt nöjd med att diskutera inom den lilla läsekrets som eFolket redan har.

Om det bara är sådana individer som ska tillåtas yttra sig i debatten, då är det inte utan att man kan fundera över hur Widén tänker sig att en demokratisk diskussion ska se ut i det samhälle som han själv strävar efter.

Lästips

Ur historien – Nationella frågan, pacifismen

Grusha Gilseva: [Var det Lenin som skapade Ukraina?](#) Om marxismen och nationernas rätt till självbestämmande

George Orwell: [Pacifismen och kriget](#). I denna artikel, skriven hösten 1942, betecknar Orwell pacifismen, som vägrade göra väpnat motstånd mot fascismen, som ”objektivt pro-fascistisk”.

²² Såsom KP och *Proletären*, liksom en del bloggar med mao-stalinistisk bakgrund. Men däremot ställer inte SKP (som har Moskva-kommunistisk bakgrund) upp bakom denna linje.

Rysslands invasion:

Fletcher, Gallegos, Rogers: [Ukraina, självbestämmande och den nationella frågan](#) (november 2022)

Ilja Matvejev: [Putins krig mot Ukraina handlar inte om säkerhet utan imperialistiska intressen](#) (augusti 2022)

David Ost: [Ingen vänsteruppfattning kan rättfärdiga Putins attack på Ukraina](#) (mars 2022)

Chris Slee: [Östra Ukraina och dess komplexa historia](#) (oktober 2022)

Timothy Snyder (Intervju): ["Syftet med detta krig är att krossa Ukraina som nation"](#)

Internationella vänstern och Ukraina:

Achain Vanaik: [Vänsterns splittring i Ukraina-frågan](#)

Fjärde internationalen:

[Nej till Putins invasion av Ukraina! Stöd det ukrainska motståndet!](#) (mars 2022)

[Upprop och resolutioner om Ukraina-kriget](#) (juni 2022)

Artiklar (samtliga förf. är knutna till Fjärde internationalen):

Gilbert Achcar: [Om kriget i Ukraina](#) (mars 2022)

Pierre Rousset och Mark Johnson: [Imperialismen och kriget i Ukraina \(debatt\)](#) (mars 2022)

Intervju med Olivier Besancenot om Ukrainakriget i [Inför franska parlamentsvalen i juni 2022](#)

Catherine Samary: [Kommentarer till det "Feministiska manifestet mot kriget"](#) (mars 2022), [Ukrainas vänster under uppbyggnad på flera områden](#) (okt. 2022) och [Mot Rysslands angreppskrig, och om det akuta behovet av en vänster utan koloniala skygglappar](#) (januari 2023)